

Zbornik Instituta za kriminološka
i sociološka istraživanja
2018 / Vol. XXXVII / 2 / 299-314
Pregledni naučni rad
UDK: 343.222:314.151.3(497.11)
314.15.045(497.11)

POJEDINI PROBLEMI U RADU POLICIJE I PRAVOSUĐA SRBIJE U BORBI PROTIV MIGRANATA U SUKOBU SA ZAKONOM

Dragan Obradović*
Viši sud u Valjevu

Migrantska kriza je problem sa kojim su se države Evropske unije suočile u poslednjih nekoliko godina. Jedan od puteva migranata – izbeglica vodio je preko teritorije Republike Srbije. Na putu kroz našu državu pojedini od njih došli su u sukob sa zakonom tako što su izvršili krivična dela odnosno prekršaje. Takvim ponašanjem došli su u kontakt sa policijom i pravosudnim organima u našoj državi. U radu smo ukazali na pojedine probleme sa kojima su se suočili policija odnosno pravosudni organi u postupanju prema migrantima u sukobu sa zakonom. Ukazali smo i na određene zvanične podatke koji se odnose na ovu problematiku. Cilj nam je da se kroz pojedine probleme koje smo prepoznali i na koje smo ukazali u radu harmonizuje rad policije odnosno pravosuđa u cilju efikasnijeg postupanja u ovoj specifičnoj oblasti borbe protiv migranata u sukobu sa zakonom.

KLJUČNE REČI: migranti / policija / pravosuđe / problemi

* E-mail: dr.gaga.obrad@gmail.com

1. UVOD

Migracija stanovništva velikog broja država Afrike, Azije u Evropu, kao željenu destinaciju traje godinama iz različitih razloga: ekonomskih – beda i siromaštvo (Pakistan, ...), političkog progona pojedinaca (Salman Ruždi,...) pa čak i naroda, a ponekad su razlozi i ratni odnosno unutrašnji oružani sukobi - Avganistan i Irak. Tzv. arapsko proleće i događaji u Siriji, koja je od marta 2011.godine zahvaćena oružanim sukobima – nekom vrstom građanskog rata, dodatno su pokrenuli masovno iseljavanje stanovništva sa teritorije Sirije zbog progona i nasilja od strane različitih sukobljenih strana. Prema Simeunoviću postoje tri glavna faktora koja uzrokuju migracije. To su demografska eksplozija u nekim delovima sveta, ratovi i mogućnost socijalnog inženjeringa (Simeunović, 2015:10).

Sve to dovelo je počev od 2010. i 2011. godine, pa nadalje do povećanja broja izbeglica i tražilaca azila pre svega u državama EU ali i u Srbiji. To je eskaliralo tokom 2015. godine koja se može opisati i kao godina „migrantske“ krize. Podaci Međunarodne organizacije za migracije objavljeni 15.3.2016.godine pokazuju da je najveći broj izbeglica tokom 2015.godine u Evropu došao iz zemalja Severne Afrike – 1.011.712.migranata¹. Studija koja je rađena u Odeljenju za stanovništvo UN pod naslovom “Trends in International Migrant Stock: The 2015 Revision”, predstavljena javnosti u Njujorku u januaru 2016.godine sadrži u tom momentu najnovije podatke o broju migranata širom sveta, kao i kretanju njihovog broja u poslednje dve i po decenije. Takođe, Studija sadrži i podatke o njihovoj rasprostranjenosti po kontinentima, regionima i zemljama². Tokom 2015.godine prema podacima iz Studije u svetu je bilo 244 miliona migranata (uključujući 20 miliona izbeglica). Najveći broj migranata utočište je našao u Evropi – 72 miliona, pri čemu u zemljama Zapadne Evrope živi gotovo 28 miliona migranata – približno 14% ukupnog broja stanovnika Zapadne Evrope jer stopa rasta migracija je u svetskim razmerama postala daleko veća od očekivane. A samo pre dve godine pretpostavljalo se da će ukupan broj migranata u svetu 2015.godine dostići maksimalnu cifru od 237 miliona, što je ozbiljna stopa rasta u odnosu na 1990 godinu, kada je ukupan broj migranata u svetu iznosio „svega“ 154 miliona (UN, 2015).

Najveći broj migranata su muškarci starosti od 18 do 50 godina, vojno sposobni među kojima ima i veliki broj potencijalnih terorista. To su nam pokazali u proteklom periodu pojedini teroristički napadi koji su se dogodili u većem broju država u Evropi - Francuska, Španija, Nemačka (Uljanov, 2017: 80). Pojedini od izvršilaca tih terorističkih napada u svom putu ka Evropi prošli su kroz Republiku Srbiju, koja je do sada bila pošteđena terorističkih napada od strane tih lica. Na svom putu prema „obećanim zemljama“ pojedini migranti – izbeglice, među kojima su i potencijalni teroristi umiru odnosno bivaju

¹ <http://www.iom.int/>, postavljen 15.3.2016., (pristup: 6.9.2017).

²UN, Trends in International Migrant Stock: The 2015 Revision available at <http://reliefweb.int/report/world/trends-international-migrant-stock-2015-revision> (pristup: 18.9.2017.)

povređeni na najrazličitije načine – u saobraćajnim nezgodama, tučama, pogodeni vatrenim oružjem, od strane hladnog oružja ili oruđa, bolest. To se dešava u svim državama kroz koje migranti prolaze, pa i u Srbiji. Zbog toga nadležni organi, pre svega policija i službe bezbednosti moraju u svakom momentu da budu na oprezu jer su to potencijalno novi, veliki problemi sa kojima se nadležni organi u Srbiji mogu suočiti. Posebno zbog toga što migracije neminovno donose povećanje opasnosti po domaće stanovništvo od zaraznih bolesti, kriminala i terorizma (Simeunović, 2015:6). Ključni problem na Zapadnom Balkanu gde i Srbija pripada jeste krijumčarenje ljudi (Jeremić, Djordjević, Gajić, 2017).

Pokušali smo da u radu ograničenog obima ukažemo samo na neke probleme sa kojima se u Srbiji susreću pripadnici policije, koji su prvi u kontaktu migrantima koji su nedozvoljenim prelaskom državne granice došli u sukob sa zakonom jer su povredili državni suverenitet Srbije, ali i sa svim ostalim migrantima od momenta ulaska migranata na teritoriju naše države iz bilo kog pravca, a potom tokom postupka i nadležni organi pravosuđa – javni tužioci odnosno sudovi. Nemamo iluziju da možemo da ukažemo na sve probleme. Želja nam je da ukažemo na pojedine, po našem mišljenju značajne probleme koje smo uočili i kako se isti prevazilaze u praksi.

2. POJEDINI ZVANIČNI PODACI O MIGRANTIMA U SUKOBU SA ZAKONOM

Preko 600.000 izbeglica i migranata je proputovalo kroz Srbiju tokom 2015.godine i početkom 2016.godine, a procenjuje se da deca predstavljaju 25-30% ove populacije - prema procenama Komesarijata za izbeglice i migracije bilo je otprilike 150.000 dece (Burgund, Branković, 2016). U periodu od 1.1. do 31.10.2015.godine, u Srbiji je otkriveno ukupno 358.885 iregularnih migranata što je preko 15 puta više u odnosu na celu 2014.godinu (23.373 iregularna migranta) (Radović, Bošković, 2017).

Kada su u pitanju kažnjive radnje koje vrše migranti na teritoriji Republike Srbije dominantni su prekršaji, s tim da o broju izvršenih prekršaja bilo koje vrste od strane migranata ne postoje zvanično objavljeni podaci. Migranti u znatno manjoj meri vrše krivična dela na teritoriji Republike Srbije. Zbog razlike u težini ovih protivpravnih radnji, pažnju smo usmerili na krivična dela.

U proteklom periodu uočili smo da postoje dve grupe krivičnih dela koja se odnose na migrante koji borave ili su se zatekli u Republici Srbiji i to:

- krivična dela koja vrše domaći državljani u vezi sa migrantima, i
- krivična dela koja vrše migranti, u kojoj grupi razlikujemo četiri podgrupe i to: krivična dela koja se vrše od strane migranata prema drugim migrantima, krivična dela koja se vrše od strane migranata prema državljanima Republike Srbije (lokalnom stanovništvu), krivična dela koja

vrše migranti ali bez pričinjavanja štete trećem licu i krivična dela koja vrše migranti u cilju pomoći državljanima Srbije (Obradović, Pavlović, 2017).

Potvrdu ove klasifikacije kada su u pitanju najzastupljenije grupe krivična dela koja vrše migranti predstavljaju i pojedini naslovi iz štampanih odnosno elektronskih medija koji ukazuju na krivična dela prema drugim migrantima³ odnosno na štetu državljana Republike Srbije⁴.

Organ vlasti nema obavezu da shodno Zakonu o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja prilikom postupanja po zahtevu za pristup informacijama od javnog značaja sačinjava novi dokument koji sadrži traženu informaciju, da izrađuje bilo kakav statistički izveštaj ili vrši bilo kakvu analizu.⁵ Shodno tome, MUP RS je obavestio autora da ne raspolaže posebnim podacima koji se odnose na ukupan broj krivičnih dela izvršenih od strane migranata po godinama⁶, a radno angažovana lica u Centrima za azil, kao i prihvatno-tranzitnim centrima u Republici Srbiji sa kojima rukovodi Komesarijat za izbeglice RS, u situacijama kada se u nekom od tih objekata dogodi incident odnosno neko krivično delo o tome obaveštavaju mesno nadležnu policijsku stanicu, a nakon toga pripadnici policije vrše provere i sprovode istragu, pa ukoliko ima elemenata nekog od krivičnih dela o tome obaveštavaju nadležnog javnog tužioca⁷. Kada su u pitanju krivična dela, samo ponegde i to pre svega kroz medije, a retko i u radovima pojedinih autora mogu se pronaći podaci o krivičnim delima izvršenim od strane migranata na teritoriji RS. O tome ne postoje zvanični podaci. To objektivno gledano nije veliki broj krivičnih dela posmatrano u sklopu zvaničnih podataka koji se odnose na sva prijavljena krivična dela na teritoriji Republike Srbije, ali u medijima ta krivična dela imaju poseban „prizvuk“ jer kada se pojavi natpis da je migrant izvršio krivično delo to može da ulije strah, nepoverenje i odbojnost prema migrantima, od kojih je najveći broj krenuo na put zato što je morao a ne što je želeo i na tom putu ne prave nikakve probleme. Posebno kada se porede objavljeni domaći podaci sa podacima iz Nemačke koji su nam bili dostupni, možemo konstatovati da je izvršenje krivičnih dela na teritoriji Republike Srbije od strane migranata

³ RTRS: Sukobi migranata u Beogradu, dvije osobe povrijeđene 21/04/2017| 22:26 22:59|Autor: RTRS|Dostupno na: <http://rtrs.tv/vijesti/vijest.php?id=250524>, stranici pristupljeno 5.9.2018.

(KURIR VIDEO) U CENTRU BEOGRADA: Krvava tuča migranata na Zelenom vencu, jedan ubijen CRNA HRONIKA 21.11.2016. 16:38h Dostupno na: <https://www.kurir.rs/crna-hronika/2552507/haos-u-centru-beograda-krvava-tuca-migranata-na-zelenom-vencu-jedan-ubijen>, stranici pristupljeno 5.9.2018.

⁴ MIGRANT NAPAO DEVOJKU (24) U OBRENOVCU: Pratio je do dela ulice gde nema kuća pa je ZASKOĆIO SA LEĐA CRNA HRONIKA 05.08.2018. 18:21h Dostupno na: <https://www.kurir.rs/crna-hronika/3097901/migrant-napao-devojku-24-u-obrenovcu-pratio-je-do-dela-ulice-gde-nema-kuca-pa-je-zaskocio-sa-ledja>, stranici pristupljeno 5.9.2018.

⁵ Zakon o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja, Službeni glasnik RS 120/04, 54/07, 104/09, 36/10.

⁶ Dopis MUP RS Sekretarijat Odeljenje za obradu podataka, pritužbe i saradnju sa nezavisnim telima 02/4 broj: 072/1-580/18-1 od 18.7.2018.godine

⁷ Komesarijat za izbeglice i migracije RS broj 019-3484/1-2018 od 3.9.2018. - Dostava informacije po zahtevu za pristup informacijama od javnog značaja

praktično zanemarljivo. Naime, prema podacima nemačke policije tokom 2015.godine migranti u toj zemlji počinili su više od 180.000 krivičnih dela što je, kažu, za 70.000 više nego u 2014 pri čemu se dve trećine krivičnih dela odnosi se na fizičke povrede, pljačke i falsifikovanje putnih isprava dok je broj krivičnih dela koje su izvršili migranti koji su prošli kroz teritoriju Republike Srbije tokom 2015. i početkom 2016.godine je objektivno posmatrano zanemarljiv⁸.

U rešavanje problema povećanog priliva migranata na teritoriji Republike Srbije naročito u drugoj polovini 2015.godine i početkom 2016.godine osim pripadnika MUP RS i državne granične policije uključili su se 21.juna 2015. godine i pripadnici Vojske Srbije, a potom i jedinice vojne policije. U daljem periodu tokom 2016.godine formirana je i Komanda zajedničkih snaga u koju su pored pripadnika Vojske Srbije i MUP-a bili uključeni i pripadnici bezbednosnih službi. (Milosavljević, 2017: 318). Osim otkrivanja ilegalnih migranata delovanjem zajedničkih snaga otkrivena su i krijumčarena lica, a tokom 2017.godine u saopštenju Komande zajedničkih snaga vojske i policije navodi se da u „više od 100 različitih akcija do sada je uhvaćeno 114 krijumčara, dok se za 28 i dalje traga. Najveći broj krijumčara je iz Srbije, njih 96, dok su ostali iz Bugarske, Pakistana, Avganistana, Iraka, Moldavije i Holandije“ (Milosavljević, 2017: 321).

Posle nedozvoljenog prelaska državne granice, prema podacima koji su se pojavili na pojedinim sajtovima, do početka 2017.godine na teritoriji Srbije registrovano je da su migranti izvršili najmanje 20 silovanja od čega je većina učinjeno prema muškarcima, preko 150 krađa i da je protiv migranata podneto 200 prijava za nasilničko ponašanje i remećenje javnog reda i mira, te da najviše problema prave migranti iz Avganistana.⁹ Osim ovih krivičnih dela od strane bezbednosnih službi u Republici Srbiji evidentirana su još neka krivična dela izvršena od strane migranata : trgovina drogom i prinuda na prostituciju migranata (Pavlović, Z., 2017: 217).

Krivični zakonik Republike Srbije (dalje: KZ)¹⁰ propisuje pojedina krivična dela od značaja za problematiku ovog rada. Najbrojnije krivično delo u vezi sa migrantima je krivično delo nedozvoljen prelaz državne granice i krijumčarenje ljudi iz čl.350 KZ. Od momenta kada je počela primena KZ opis radnje ovog krivičnog dela je dva puta doživeo izmene odnosno dopune - tokom 2009. i 2016.godine.¹¹

⁸ <http://www.rts.rs/page/stories/sr/story/125/drustvo/2217208/zanemarljiva-krivica-dela-migranata-u-srbiji-.html> Zanemarljiva krivična dela migranata u Srbiji SUBOTA, 20. FEB 2016, 08:00 -> 11:03, IZVOR:RTS) (pristup: 16.9.2017).

⁹ O ovome se čuti: Migranti u Srbiji počinili 20 silovanja, 150 krađa i 200 fizičkih napada! Patriot, 28. februara 2017. Dostupno na: <https://patriot.rs/o-ovome-se-cuti-migranti-u-srbiji-pocinili-20-silovanja-150-kradja-i-200-fizickih-napada/>, stranici pristupljeno 5.9.2018.

¹⁰ Krivični zakonik, Službeni glasnik RS 85/05, 88/2005, 107/2005, 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013, 108/2014, 94/16.

¹¹ Krivični zakonik, Službeni glasnik RS 72/2009 (povećan broj radnji izvršenja krivičnog dela i uvedeno obavezno izricanje mere bezbednosti oduzimanje predmeta upotrebljenih za izvršenje ovog krivičnog dela) odnosno Službeni glasnik RS 94/16 (poostrene krivične sankcije za pojedine oblike ovog krivičnog dela – stav 2 do 4).

Prema podacima MUP RS u toku 2016.godine podneto je 349 krivičnih prijava protiv 604 lica zbog izvršenih 386 krivičnih dela iz čl.350 KZ. U tim slučajevima sprečeno je krijumčarenje ukupno 5181 lica. U odnosu na 2015.godinu kada je podneto 759 krivičnih prijava u 2016.godini je evidentiran pad po svim parametrima, za 54% broja podnetih prijava, 47% otkrivenih učinilaca i 36% broja krijumčarenih lica. Najveći broj izvršilaca čine državljani Republike Srbije sa 91% od ukupnog broja. Kao izvršioци krivičnog dela pojavljuju se i državljani Avganistana, Pakistana, Iraka i Turske.¹²

Podaci Republičkog zavoda za statistiku za 2015. i 2016.godinu (dalje: RZS) samo na prvi pogled zbog različite metodologije donekle se razlikuju od podataka MUP RS, ali su potpuniji i odnose se na podnete prijave, optuženja i osude. Prema podacima RZS tokom 2015.godine podneto je 605 krivičnih prijava protiv pojedinih lica zbog krivičnog dela iz čl.350 KZ od kog broja je 35 žena, a tokom te godine za ovo krivično delo osuđeno je 407 lica od kojih je 25 žena.¹³ Prema podacima RZS tokom 2016.godine zbog krivičnog dela iz čl.350.KZ podneto je 409 krivičnih prijava protiv pojedinih lica od kog broja je 10 žena, a za ovo krivično delo osuđeno je 322 lica od kojih je 20 žena¹⁴. Trend smanjenja broja podnetih krivičnih prijava zbog krivičnog dela iz čl.350 KZ nastavljen je i tokom 2017.godine. Poslednji zvanični podaci RZS koji se odnose na prijavljene punoletne učinioce krivičnog dela za 2017.godinu pokazuju da je prijavljeno 273 lica a osuđeno ukupno 353 lica za krivično delo iz čl.350 KZ¹⁵. Ovi podaci su na izgled kontradiktorni, ali se lako mogu objasniti. U pogledu broja podnetih krivičnih prijava trend smanjenja je nastavljen kao posledica prestanka mogućnosti za migrante da se na svom putu ka pojedinim državama Zapadne Evrope odnosno skandinavskim državama koriste tzv. „balkanskom rutom“ jer su Mađarska i Hrvatska, kao države članice EU u koje su migranti nakon prolaska kroz Srbiju ulazili „zatvorile granice“. Što se tiče povećanog broja osuda za krivično delo iz čl.350 KZ treba imati u vidu da su u toku 2015. i 2016.godine pojedini sudovi objektivno bili suočeni sa velikim brojem predmeta koji su se odnosili na ovo krivično delo, koji su stizali u različita vremena tokom godine u nadležni sud posle sprovedenog postupka istrage u nadležnom javnom tužilaštvu. Sve to je uticalo na dužinu trajanja krivičnog postupka, pa je smanjenje broja podnetih krivičnih prijava za krivično delo iz čl.350 KZ od strane policije dovelo do manjeg „pritiska“ u pogledu broja podnetih optužnih

¹² Statističke evidencije za 2016.godinu Odeljenja za analitiku Sektora za analitiku, telekomunikacione i informacione tehnologije, Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srbije, Beograd, 2017.

¹³ Republički zavod za statistiku, Bilten 617, Punoletni učinioци krivičnih dela u Republici Srbiji, 2015.- Prijave, optuženja i osude -, Beograd 2016. Dostupno na: <http://data.stat.gov.rs/Home/Result/140203?languageCode=sr-Cyrl> (pristup: 16.9.2018).

¹⁴ Republički zavod za statistiku, Bilten 629, Punoletni učinioци krivičnih dela u Republici Srbiji, 2016.- Prijave, optuženja i osude -, Beograd 2017. Dostupno na: <http://data.stat.gov.rs/Home/Result/140203?languageCode=sr-Cyrl> (pristup: 16.9.2018).

¹⁵ Republički zavod za statistiku, Saopštenje broj 193 god.LXVIII, 16.7.2018. Statistika pravosuđa, Punoletni učinioци krivičnih dela, 2017. prijavljena i osuđena lica prema krivičnom delu. Dostupno na: <http://data.stat.gov.rs/Home/Result/140203?languageCode=sr-Cyrl> (pristup: 16.9.2018).

akata generalno, ali i za navedeno krivično delo pojedinačno. Samim tim stvoreni su preduslovi da nadležni sudovi reše više predmeta tokom 2017.godine odnosno da su doneli veći broj osuđujućih presuda nego 2016.godine. Posebno, to je izraženo u radu pograničnih organa policije – javnih tužilaštava odnosno osnovnih/viših sudova koji su bili najopterećeniji sa ovim krivičnim delima.

Osim krivičnog dela iz čl.350. KZ kada su u pitanju migranti, značajna su i neka druga krivična dela kao što je trgovina ljudima iz čl.388 KZ, mada u tom delu ne postoje relevantni podaci iz kojih bi se moglo zaključiti da su migranti žrtve ovog krivičnog dela. Pomenućemo samo da broj prijavljenih krivičnih dela za ovo krivično delo prema podacima RZS je u opadanju od 2012.godine zaključno sa 2016.godinom¹⁶ odnosno 2017.godinom kada su prijavljena samo 2 krivična dela iz čl.388 KZ. ¹⁷ Tokom 2015.godine osuđeno je 14 lica za ovo krivično delo, od kog broja su 3 žene¹⁸.

Imajući u vidu brojnost krivičnog dela iz čl.350 KZ dominantnog u vezi sa migrantima, pažnju smo usmerili na to krivično delo i ukazali na uočene probleme u radu pripadnika policije u kontaktu sa migrantima, a posebno sa migrantima izvršiocima krivičnih dela.

3. POLICIJA I PROBLEMI U RADU SA MIGRANTIMA U SUKOBU SA ZAKONOM

Poslove zaštite državne granice, kao poslove regulisanja statusa i kontrole kretanja i boravka stranih državljana na teritoriji Republike Srbije, poslove azila, prekograničnog kriminala, iregularnih migracija i readmisije, izvršava Uprava granične policije koja je organizacioni deo Direkcije policije MUP RS.¹⁹

Pripadnici uprave granične policije su po pravilu, prvi od nadležnih državnih organa koji se na teritoriji RS susreću sa migrantima, pa i sa migrantima koji dođu po bilo kom osnovu u sukob sa zakonom. Na tom prvom koraku u poslovima zaštite državne granice pojavljuju se i prvi problemi jer regionalni centri granične policije nemaju u svojoj organizaciji sve potrebne jedinice logistike, kao što je na primer kriminalistička tehnika (forenzika), a ni materijalne i ljudske resurse za samostalno suprotstavljanja svim vidovima organizovanog kriminala²⁰. Ti vidovi kriminala koji predstavlja vid

¹⁶ Republički zavod za statistiku, prijavljena i osuđena lica prema krivičnom delu. Dostupno na: <http://data.stat.gov.rs/Home/Result/140203?languageCode=sr-Cyrl> (pristup: 16.9.2018).

¹⁷ Republički zavod za statistiku, Saopštenje broj 193 god.LXVIII, 16.7.2018. Statistika pravosuđa, Punoletni učinioci krivičnih dela, 2017. prijavljena i osuđena lica prema krivičnom delu. Dostupno na: <http://data.stat.gov.rs/Home/Result/140203?languageCode=sr-Cyrl> (pristup: 16.9.2018).

¹⁸ Republički zavod za statistiku, Bilten 617, beograd 2016, Punoletni učinioci krivičnih dela u Republici Srbiji, 2015.- Prijave, optuženja i osude -. Dostupno na: <http://data.stat.gov.rs/Home/Result/140203?languageCode=sr-Cyrl> (pristup: 16.9.2018).

¹⁹ Zakon o policiji, Službeni glasnik RS 6/16 : čl.30.st.1.tač.10.

²⁰ Uprava granične policije, http://arhiva.mup.gov.rs/cms_lat/direkcija.nsf/granicna-policija.h (pristupljeno 29.4. 2017.).

organizovanog kriminala obuhvataju i pokušaje nedozvoljenog prelaza državne granice i krijumčarenja ljudi. To su problemi koji postoje na strani države i koji sprečavaju još efikasniji rad policije u suzbijanju nedozvoljenog prelaska državne granice i krijumčarenja ljudi – migranata od strane domaćih državljana ali i stranaca.

Posle nedozvoljenog prelaza državne granice kada se nađu na teritoriji Republike Srbije migranti mogu da dođu i dolaze u kontakt sa pripadnicima pojedinih delova policije MUP RS.

Prvi problem sa kojim se susreću pripadnici policije je kako identifikovati migrante, kada najveći broj nema lična dokumenta kod sebe. U toj situaciji pripadnici policije uglavnom moraju da prihvate lične podatke koje im daju ta lica - podatke u pogledu imena i prezimena, mesta odakle dolaze i zemlje porekla. Taj problem je posebno izražen kada su u pitanju deca, a naročito deca bez roditeljske pratnje. Jer u toj situaciji, osim navedenih problema postoji i dodatni problem, a to je kako po potrebi utvrditi starost dece. Naime, Republika Srbija je ratifikovala Konvencije o pravima deteta (dalje: KPD)²¹ i samim tim preuzela posebne obaveze u pogledu sve dece na svojoj teritoriji, pa i dece migranata. Jedino rešenje koje imaju pripadnici policije u toj situaciji je da prihvate kao tačne podatke o identitetu svake pojedine osobe – migranta koje dobiju od tih lica u službenom kontaktu, ukoliko ta lica nemaju dokumenta. I tu generalno nema velikih problema, ukoliko ta lica ne dođu u sukob sa zakonom. S tim u vezi je i problem nedostatka prevodilaca, posebno izražen za jezike koji se govore u državama iz kojih dolazi najveći broj migranata – Avganistan, Sirija, Iran, Pakistan. Problem se u praksi prevazilazio uz pomoć mlađih migranata koji su manje ili više govorili engleski jezik, sa kojim jezikom se u Evropi, pa i u Srbiji najviše komunicira od stranih jezika. To su zajednički problemi koji se uočavaju u svim kontaktima policije ali i drugih nadležnih organa u Srbiji sa migrantima.

Međutim, ukoliko ta lica dođu u sukob sa zakonom onda se na strani policije ali i nadležnog javnog tužioca, koji shodno odredbama Zakonika o krivičnom postupku rukovodi predistražnim postupkom odnosno vodi istragu (dalje: ZKP)²² mogu pojaviti novi, dodatni problemi od kojih jedan postoji praktično od prvog kontakta sa migrantima – problem nedostatka prevodilaca za pojedine lokalne jezike u situaciji (kada nema pomoći od drugih migranata) kao što su urdu, paštu, farsi ... U predistražnom postupku kada prikupljaju podatke o izvršenom krivičnom delu po sopstvenoj inicijativi ili na zahtev nadležnog javnog tužioca pripadnici policije se, po pravilu, snalaze na isti, prethodno opisan način uz pomoć mlađih migranata koji služe kao prevodioci, najčešće sa engleskog jezika, uz pomoć prosvetnih radnika iz tih gradova nastavnika – profesora, koji predaju pojedine strane jezike (francuski, nemački, engleski) gde se u sedištu policije obavlja ispitivanje migranta u sukobu sa zakonom odnosno pojedinih

²¹ Konvencija UN o pravima deteta, Službeni list SFRJ – Međunarodni ugovori i drugi sporazumi 15/90 i Službeni list SRJ – Međunarodni ugovori i drugi sporazumi 4/96, 2/97..

²² Zakonik o krivičnom postupku, Službeni glasnik RS 72/11 ... : čl.11 – Jezik i pismo u postupku

migranata koji imaju saznanja o izvršenom krivičnom delu. Kada su pak u pitanju radnje koje policija sprovodi u toku istrage ili u predistražnom postupku po naredbi javnog tužioca a ne odnose se na ispitivanje tih lica – npr. pretresanje prostorija koje se vrši posle ispitivanja tog lica, ne postoji obaveza da migranti osumnjičeni za izvršenje pojedinog krivičnog dela u tom trenutku moraju da imaju prevodioca, već se u tom slučaju prevođenje isprava odnosno drugog pisanog dokaznog materijala može obaviti naknadno. S obzirom na mali broj prevodilaca za pojedine jezike i nedostatka dovoljnog broja sudskih prevodilaca policija, ali i javni tužioci se ponekad snalaze i uz pomoć predstavnika ambasada zemlje porekla migranata, koji govore srpski jezik ili neki od svetskih jezika – najčešće engleski ili francuski koji u tom slučaju prevode na taj jezik izjavu osumnjičenog migranta – migranta svedoka, a u daljem to prevodilac prevodi na srpski.

Osim tog problema, kada neko od migranata dođe u sukob sa zakonom pojavljivao se u praksi problem utvrđivanja starosti – kako kada je sporno zbog fizičkog izgleda nekog lica utvrditi da li je u pitanju punoletno ili maloletno lice. To je od značaja za postupanje policije i usmeravanje daljeg toka krivičnog postupka prema tom licu u sukobu sa zakonom. Po pravilu, policija ali i javni tužioci u tom slučaju prihvataju iskaz migranta u pogledu starosti, bez posebne provere tačnosti podataka, pa ga tretiraju često kao maloletnika u spornim situacijama i krivične postupke usmeravaju na viša javna tužilaštva odnosno više sudove, kao stvarno nadležne za postupanje prema maloletnicima²³. To pitanje ostavljaju otvoreno, da ga sud rešava kako smatra da treba da reši – da prihvati njihov stav, zasnovan samo na izjavi tog migranta u sukobu sa zakonom da ima manje od 18 godina te da mu shodno odredbama Zakona o maloletnim učiniocima krivičnih dela i krivičnopravnoj zaštiti maloletnih lica (dalje: ZM)²⁴ za izvršeno krivično delo izrekne odgovarajuću sankciju propisanu ZM. Zbog toga, što su se kao izvršioци krivičnog dela iz čl.350 KZ pojavljivali i strani državljani za koje je bilo problematično utvrditi njihov uzrast, policija i javni tužioci su prihvatili njihove izjave u pogledu starosti – da su maloletni, pa je u te postupke najčešće bio uključivan i organ starateljstva. Naime, prema odredbama ZM u postupcima koji se vode prema maloletnicima obavezno je pribaviti mišljenje organa starateljstva o ličnosti maloletnika koji se odnosi na uzrast maloletnika, činjenice potrebne za ocenu njegove zrelosti, sredina u kojoj i prilike pod kojima maloletnik živi i druge okolnosti koje se tiču njegove ličnosti i ponašanja, a ukoliko maloletnik nema zakonskog zastupnika ili isti nije dostupan predstavnici organa starateljstva prisustvuju davanju izjave maloletnih lica u policiji odnosno kod sudije za maloletnike i u daljem postupku pred nadležnim

²³ Zakon o uređenju sudova, Službeni glasnik RS 116/2008 ... : čl.23.st.1.tač.3.

²⁴ Zakon o maloletnim učiniocima krivičnih dela i krivičnopravnoj zaštiti maloletnih lica, Službeni glasnik RS 85/05 : čl.9. i čl.11.

višim sudom koji se vodi prema tom maloletniku – migrantu čiji roditelji nisu sa njim²⁵.

Na identične probleme ukazuju i predstavnici organa starateljstva (Jeremić, Djordjević, Gajić, 2017).

4. PRAVOSUĐE I PROBLEMI U RADU SA MIGRANTIMA U SUKOBU SA ZAKONOM

Osnovni problem sa kojim se susreću nadležni sudovi kada su u pitanju migranti u sukobu sa zakonom je pitanje prevodioca, identično problemu sa kojim se susreće policija, odnosno mogućnost da prethodno u toku istrage osumnjičeni, a potom optuženi svoju odbranu daju na jeziku koji razumeju a ne na njihovom maternjem jeziku. U praksi, bilo je situaciji da su se državljani pojedinih stranih država u krivičnom postupku optuženi za izvršenje krivičnog dela iz čl.350 KZ izjasnili, da iako su državljani različitih država, da će svoju odbranu dati na drugom jeziku koji razumeju, što je u skladu sa odredbama ZKP, a što je pokušano da se ospori, ali bez uspeha, u postupku po žalbi protiv prvostepene presude kojom su optužena lica osuđena²⁶.

Takođe, u praksi viših sudova na teritoriji Republike Srbije koji postupaju u predmetima prema maloletnicima u sukobu sa zakonom pojavio se problem utvrđivanja starosti pojedinih lica prema kojima je pokrenut odgovarajući krivični postupak zbog postojanja osnovane sumnje da su izvršila pojedina krivična dela. Na taj problem prvi je tokom 2017.godine ukazao sudija Ferenc Molnar dajući kratak prikaz jednog slučaja sa područja u nadležnosti Višeg suda u Subotici kada je jednom migrantu posle izvršenog krivičnog dela na štetu drugih migranata stavljeno na teret izvršenje krivičnog dela teško ubistvo, gde je veštačenje u pogledu starosti tog migranta obavio veštak specijalista dečje endokrinologije koji nije mogao precizno da izjasni u pogledu starosti tog migranta, pa je u svom mišljenju naveo „na osnovu navedenog bi se moglo zaključiti da je mladić stariji ili da ima 18 godina, međutim, mora se uzeti u obzir etnička pripadnost, koju karakteriše ubrzano sazrevanje, te sa sigurnošću hronološku dob (kao što možemo Koštanu) ne možemo odrediti, greška je minimalna 6-12 meseci”.²⁷

²⁵ Zakon o maloletnim učiniocima krivičnih dela i krivičnopravnoj zaštiti maloletnih lica, Službeni glasnik RS 85/05 : čl.64. – 65.

²⁶ Presuda Apelacionog suda u Nišu 5Kž.1.br.972/15 od 12.11.2015. godine – neobjavljena: državljani Letonije i Litvanije osumnjičeni za izvršenje krivičnog dela iz čl.350.st.3.u vezi st.2.KZ su dali svoju odbranu u prisustvu sudskog prevodioca na ruskom jeziku za koji su prilikom prvog ispitivanja u javnom tužilaštvu naveli da razumeju i da žele da svoju odbranu daju na tom jeziku, što im je omogućeno tokom celog postupka.

²⁷Prema rečima Ferenc Molnara, predsednika Višeg suda u Subotici : Panel diskusija i okrugli sto na temu „Migracije, bezbednost i ljudska prava“ Palić, 11.04.2017. godine – Procesuiranje migranata u krivičnim postupcima pred višim sudovima sa područja Apelacionog suda u Novom Sadu – Studija slučaja.

Imajući u vidu pokretljivost migranata, naročito izraženu u prethodnom periodu dok nije bila zatvorena tzv. "balkanska ruta" kao problem je posebno sa aspekta pravosuđa, uočena nemogućnost vođenja i okončanja pokrenutog krivičnog postupka protiv pojedinih migranata (bez obzira na uzrast – da li su punoletni ili maloletni), iako je protiv njih došlo i do optuženja (podnošenja predloga za izricanje krivične sankcije kada su u pitanju maloletna lica) da su na štetu drugih migranata, pre svega ali ponekad i na štetu domaćih državljana izvršili neko krivično delo za koje je protiv njih pokrenut redovan ili skraćeni postupak u skladu sa odredbama ZKP, ali nije određen pritvor. Posle toga, nije bilo moguće pronaći te migrante jer su napuštali kolektivni centar u kome su se nalazili na teritoriji Republike Srbije u vreme izvršenja krivičnog dela, napuštali teritoriju naše države. Na kratko zadržavanje migranata i dece u Srbiji, kao ključnu prepreku za ostvarivanje suštine vođenja slučaja ukazivali su i predstavnici sistema socijalne zaštite, u delokrugu njihove nadležnosti (Burgund, Branković, 2016).

U praksi jedan takav slučaj pokretljivosti migranta u sukobu sa zakonom dogodio se u kolektivnom centru za smeštaj izbeglica u Bogovađi gde je jedan "maloletni" migrant iz Avganistana naneo drugom migrantu, poreklom iz Pakistana, posle svađe teške telesne povrede. Nakon što je ispitan u policiji u Lajkovcu na engleskom jeziku, jer se izjasnio da razume taj jezik, u prisustvu predstavnika organa starateljstva i branioca koji mu je postavljen po službenoj dužnosti shodno odredbama ZM uz pomoć lokalnog nastavnika koji u školi predaje engleski jezik, prema ovom maloletniku je u redovnom postupku bez određivanja pritvora podneta krivična prijava Višem javnom tužilaštvu u Valjevu. U pripremnom postupku prema ovom maloletniku sudija za maloletnike Višeg suda u Valjevu nije bio u mogućnosti da ispita ovog "maloletnika" te da u slučaju sumnje u pogledu njegove starosti istu utvrdi putem veštačenje, jer se taj maloletnik odmah posle tog događaja udaljio iz kolektivnog centra u Bogovađi a kasnije je stiglo obaveštenje da je napustio teritoriju Republiku Srbije. Posle toga je VJT u Valjevu odustalo od daljeg krivičnog postupka prema ovom licu, pa je doneto rešenje o obustavi pripremnog postupka.²⁸

Kao posledica pokrenutih i vođenih krivičnih postupaka protiv migranata u sukobu sa zakonom javljaju se po pravilu, pred pravosudnim organima – javnim tužilaštvima odnosno sudovima dva specifična dodatna problema a to su: potreba za angažovanjem prevodilaca u svim tim predmetima i potreba angažovanje branilaca po službenoj dužnosti u svim predmetima gde se kao izvršioци krivičnog dela pojavljuju maloletni migranti shodno odredbama važećeg ZM²⁹ odnosno u predmetima punoletnih migranata gde je obavezna odredbama shodno odredbama važećeg ZKP³⁰, s obzirom da su retke situacije da su migranti

²⁸ Rešenje Višeg suda u Valjevu Kim 7/2017 i uvid u spise tog predmeta – neobjavljeno.

²⁹ Zakon o maloletnim učiniocima krivičnih dela i krivičnopravnoj zaštiti maloletnih lica, Službeni glasnik RS 85/05 : čl.49.

³⁰ Zakonik o krivičnom postupku, Službeni glasnik RS 72/11 ... : čl.74 – Obavezna odbrana

imali izabrane branioce. Sve to je skopčano sa značajnim troškovima krivičnog postupka.

5. KAKO PREVAZIĆI PROBLEME

Jedan od ključnih zadataka u prevazilaženju navedenih problema u cilju brzog i efikasnog postupanja policije protiv migranata u sukobu sa zakonom je potreba materijalnog i tehničkog jačanja kapaciteta (ljudi i sredstava) da bi pripadnici policije mogli u što kraćem vremenu nakon prijema krivične prijave uopšte, a posebno kada su u pitanju migranti, da postupe po prijavi, po potrebi izađu na lice mesta, obave uviđaj ili druge potrebne operativne poslove.

Osnovni zadatak, ukoliko nadležni organi postupka – pre svega javni tužioci, žele da postupak koji ima obeležja krivičnog dela protiv nekog migranta bude pravnosnažno okončan je da predlože određivanje pritvora protiv migranta – poznatog izvršioca krivičnog dela izvršenog na štetu drugog migranta ili domaćih državljana. Samo pritvor, kao najteža mera za obezbeđenje prisustva okrivljenog u krivičnom postupku, može u takvim slučajevima da bude efikasna mera koja dovodi i do okončanja krivičnog postupka u kratkom roku. Bez predloga nadležnog javnog tužioca za određivanja pritvora u takvim slučajevima, sudija za prethodni postupak nema mogućnosti da utiče na tok krivičnog postupka. To u krajnjem slučaju znači da su šanse da se taj krivični postupak okonča donošenjem odgovarajuće presude od strane nadležnog suda, minimalne ili skoro nikakve. Šta to znači smatramo da ne treba posebno objašnjavati, ni sa aspekta troškova krivičnog postupka ni nepotrebnog opterećenja sudova predmetima. Ukoliko se pak, radi o lakšem krivičnom delu za koje se krivični postupak vodi po pravilima skraćenog postupka, ove mogućnosti su još važnije!

Na potrebu određivanja pritvora u ovim situacijama, bez obzira na izvršeno krivično delo i njegove posledice ukoliko želimo da u takvim situacijama okončamo krivični postupak ukazao je tokom 2017.godine sudija Ferenc Molnar dajući kratak prikaz predmeta koji su se vodili protiv pojedinih kategorija – punoletni odnosno maloletni migranti zbog različitih krivičnih dela na području Sremske Mitrovice odnosno Subotice. U svim tim predmetima bio je određen pritvor i to pred Višim sudom u Sremskoj Mitrovici – 12 krivičnih predmeta odnosno pred Višim sudom u Subotici – 2 krivična predmeta tokom 2015.-2016.godine, a takođe u najvećem broju predmeta pred Osnovnim sudom u Subotici.³¹ Jer samo na taj način krivični postupak protiv migranta može da se okonča.

Određivanje pritvora protiv migranata osumnjičenih za izvršenje pojedinih krivičnih dela bitno je i u slučaju sumnje u starost tog lica, radi utvrđivanja da li je

³¹Prema rečima Ferenc Molnara, predsednika Višeg suda u Subotici : Panel diskusija i okrugli sto na temu „Migracije, bezbednost i ljudska prava“ Palić, 11.04.2017. godine – Procesuiranje migranata u krivičnim postupcima pred višim sudovima sa područja Apelacionog suda u Novom Sadu – Studija slučaja.

izvršilac krivičnog dela maloletan ili ne. Samo kada se to lice nalazi u pritvoru, uz primenu pravila forenzike koja u takvim slučajevima dolazi do izražaja i uz angažovanje veštaka odgovarajuće struke da obave veštačenje moguće je utvrditi starost migranta. U tim slučajevima neophodno je odrediti komisijско veštačenje od strane veštaka različitih struka. Različite naučne discipline, kao što su forenzička antropologija, forenzička stomatologija, radiologija, pedijatrija primenom specifičnih znanja i veština pomažu u donošenju konačne odluke (Obradović, Pavlović, 2017). Na taj način moguće je sa velikom sigurnošću odrediti uzrast svakog pojedinog lica – migranta u sukobu sa zakonom, da bi se posle toga mogao sprovesti odgovarajući krivični postupak - prema punoletnom odnosno maloletnom licu. Bez obzira koliko je precizna i tačna jedna metoda za procenjivanje starosti ili koliko iskustva ima veštak, ne postoji jedan test ili metoda koja može apsolutno tačno da proceni starost osobe (Schmeling et al. 2011).

S tim u vezi neophodna je bolja koordinacija postupanja u ovim predmetima između policije sa nadležnim javnim tužiocima u pogledu podnošenja krivičnih prijava protiv migranata i postupanja javnih tužilaca nakon prijema krivičnih prijava. Takođe, neophodna je ukoliko se želi pravilno postupanje u tim hitnim predmetima koordinisano postupanje između javnih tužilaca i sudija za prethodni postupak u pogledu podnošenja predloga za obezbeđenja prisustva okrivljenog migranta u krivičnom postupku – podnošenjem predloga za određivanje pritvora i blagovremenim postupanjem od strane nadležnih sudija.

ZAKLJUČAK

Događaji u svetu – pre svega na Bliskom istoku i pojedinim državama Azije odnosno Afrike tokom druge decenije XXI veka, a posebno u periodu od 2014.-2016.godine, prouzrokovali su do tog momenta nepoznat talas migracije u pravcu Evrope, a pre svega u pravcu pojedinih najrazvijenijih država Evropske Unije. Jedan od puteva migranata išao je u tom periodu tzv. balkanskom rutom, pa i preko Republike Srbije koja je bila tranzitno područje prema Mađarskoj i Hrvatskoj - dve države članice Evropske Unije koje predstavljaju put prema „obećanoj zemlji“ za migranti.

Osim migranata koji su se na svom putu od zemlje porekla prema željenoj destinaciji suočavali sa brojnim problemima, preprekama i izazovima u istoj situaciji našla se i Republika Srbija, kao tranzitna zemlja kroz koju je u pomenutom periodu, a naročito tokom 2014-2016.godine na svom putu prošao veliki broj migranata. Pored izazova u pogledu prihvata, smeštaja i obezbeđenja boravka migranata u kolektivnim centrima širom Republike Srbije koji su uspešno savladani u organizaciji Komesarijata za izbeglice i migracije kao i uz pomoć ostalih nadležnih državnih organa, lokalnih samouprava, organizacija civilnog društva i volontera, pojavili su se i novi problemi sa kojima su prvi put morali da se ozbiljno i u kontinuitetu suoče policija i pravosuđe.

U pitanju su bili problemi i izazovi zbog suočavanja sa do tog perioda nepoznatim brojem krivičnih, ali i prekršajnih postupaka, protiv migranata u sukobu sa zakonom koji su poreklom sa drugih kontinenata, koji na svom putu donose i svoje običaje, navike, porodično okruženje, veru, hranu ... kakvi problemi se nikada pre toga nisu pojavili u Republici Srbiji.

Ti kazneni, a pre svega krivični postupci doveli su do novih problema kao što su nedostatak sudskih prevodilaca za pojedine lokalne jezike, utvrđivanje starosti pojedinih migranata u sukobu sa zakonom tokom postupka od značaja za vrstu postupka koji će se voditi protiv tih migranata, ali i značajna opterećenja u radu pojedinih policijskih odnosno pravosudnih organa na teritoriji Republike Srbije, a pre svega u graničnim područjima prema Mađarskoj i Hrvatskoj – na području Subotice odnosno Sremske Mitrovice.

Na neke od tih problema ukazali smo u ovom radu i na moguće načine za prevazilaženje istih.

LITERATURA

- (1) Burgund A., Branković I., (2016) Ključni nalazi istraživanja „Zaštita dece migranata u Srbiji – Iskustva i preporuke“, *Aktuelnosti*, 3-4,7-20. (Stručni časopis Udruženja stručnih radnika socijalne zaštite Republike Srbije)
- (2) Jeremić Z, Djordjević B, Gajić Ž. (2017) Pokretači izbegličke krize – strategijska analiza. U Djordjević, B., & Pavlović, Z., (ur.) *Balkanska migrantska ruta: između politike prava i bezbednosti*. Beograd: Institut za međunarodnu politiku i privredu i Pokrajinski zaštitnik građana-ombudsman, AP Vojvodina, str.11-38.
- (3) Milosavljević, B. (2017) Uloga i značaj angažovanja vojske Srbije u migrantskoj krizi. *Istaknuti tematski Zbornik radova vodećeg nacionalnog značaja Pravni i bezbednosni aspekti migracija i posledica migrantske krize Knjiga II* (str.311-326). Niš, Fakultet za pravo, bezbednost i menadžment „Konstantin Veliki“, NIŠ & Univerzitet „UNION- NIKOLA TESLA“, Beograd.
- (4) Obradović, D., Pavlović, S. (2017) Maloletni migranti u sukobu sa zakonom u Republici Srbiji – kako ih prepoznati. *Istaknuti tematski Zbornik radova vodećeg nacionalnog značaja Pravni i bezbednosni aspekti migracija i posledica migrantske krize Knjiga II* (str.207-222). Niš, Fakultet za pravo, bezbednost i menadžment „Konstantin Veliki“ NIŠ & Univerzitet „UNION- NIKOLA TESLA“ Beograd.
- (5) Pavlović, Z. (2017) Migracije, izbegništvo i seksualna viktimizacija. *Balkanska migrantska ruta: između politike prava i bezbednosti*. Beograd: Institut za međunarodnu politiku i privredu i Pokrajinski zaštitnik građana-ombudsman, AP Vojvodina, str.213- 227.
- (6) Radović, N., Bošković, A., Kriminalistički aspekt krijumčarenja migranata. *Balkanska migrantska ruta: između politike prava i bezbednosti*. Beograd: Institut za međunarodnu politiku i privredu i Pokrajinski zaštitnik građana-ombudsman, AP Vojvodina, str.161- 174.
- (7) Schmeling, A. et al. 2011. Forensic Age Estimation in Unaccompanied Minors and Young Living Adults. In: Duarte, N. V. ed. *Forensic Medicine – From Old Problems To New Challenges*. 1 st. Rijeka, Croatia: InTech, pp. 77–110.

- (8) Simeunović, D. (2015) Migracije kao uzrok političkih anomalija u Evropi. *NBP – Žurnal za kriminalistiku i pravo* 19 (3), str.1-17.
- (9) Uljanov, S. (2017) People smuggling and extremism – interaction of causes and common roots. *Istaknuti tematski Zbornik radova vodećeg nacionalnog značaja Pravni i bezbednosni aspekti migracija i posledica migrantske krize Knjiga II* (str.69-85). Niš : Fakultet za pravo, bezbednost i menadžment „Konstantin Veliki“ NIŠ & Univerzitet „UNION- NIKOLA TESLA“ Beograd.
- (10) UN, (2015). Key trends in international migration, Expert Group Meeting on The Post- 2015 Era: Implication for the Global Research Agenda on Population Development, New York> United Nations

Propisi:

- (1) Konvencija UN o pravima deteta, Službeni list SFRJ – Međunarodni ugovori i drugi sporazumi 15/90 i Službeni list SRJ – Međunarodni ugovori i drugi sporazumi 4/96, 2/97.
- (2) Krivični zakonik, Službeni glasnik RS 85/05, 88/2005, 107/2005, 72/2009, 111/2009. 121/2012, 104/2013, 108/2014, 94/16.
- (3) Zakonik o krivičnom postupku „Sl.glasnik RS”, br.72/11, 101/2011, 121/2012, 32/2013, 45/2013, 55/2014
- (4) Zakon o maloletnim učiniocima krivičnih dela i krivičnopravnoj zaštiti maloletnih lica, Službeni glasnik RS 85/05
- (5) Zakon o policiji, Službeni glasnik RS 6/16.
- (6) Zakon o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja, Službeni glasnik RS 120/04, 54/07, 104/09, 36/10.
- (7) Zakon o uređenju sudova, Službeni glasnik RS 116/08, 104/09, 101/10, 31/11, 78/11, 101/11, 101/13, 40/15, 106/15, 13/16, 108/16, 113/17.
- (8) Dopis MUP RS Sekretarijat Odeljenje za obradu podataka, pritužbe i saradnju sa nezavisnim telima 02/4 broj: 072/1-580/18-1 od 18.7.2018.godine
- (9) Komesarijat za izbeglice i migracije RS broj 019-3484/1-2018 od 3.9.2018. - Dostava informacije po zahtevu za pristup informacijama od javnog značaja
- (10) Statističke evidencije za 2016.godinu Odeljenja za analitiku Sektora za analitiku, telekomunikacione i informacione tehnologije, Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srbije, Beograd, 2017 .
- (11) Dostupno na: RTRS: Sukobi migranata u Beogradu, dvije osobe povrijeđene 21/04/2017 | 22:26 ⇒ 22:59 | Autor: RTRS | <http://rtrs.tv/vijesti/vijest.php?id=250524>, stranici pristupljeno 5.9.2018
- (12) Dostupno na: <https://patriot.rs/o-ovome-se-cuti-migranti-u-srbiji-pocinili-20-silovanja-150-kradja-i-200-fizickih-napada/>, stranici pristupljeno 5.9.2018
- (13) Dostupno na: Republički zavod za statistiku, prijavljena i osuđena lica prema krivičnom delu. <http://data.stat.gov.rs/Home/Result/140203?languageCode=sr-Cyrl>, stranici pristupljeno 16.9.2018.
- (14) Dostupno na: Republički zavod za statistiku, Bilten 617, Punoletni učinioci krivičnih dela u Republici Srbiji, 2015.- Prijave, optuženja i osude - Beograd 2016. <http://data.stat.gov.rs/Home/Result/140203?languageCode=sr-Cyrl>, stranici pristupljeno 16. 9. 2018
- (15) Dostupno na: Republički zavod za statistiku, Bilten 629, Punoletni učinioci krivičnih dela u Republici Srbiji, 2016.- Prijave, optuženja i osude -,Beograd 2017. <http://data.stat.gov.rs/Home/Result/140203?languageCode=sr-Cyrl>, stranici pristupljeno 16.9.2018

- (16) Dostupno na: Republički zavod za statistiku, Saopštenje broj 193 god.LXVIII, 16.7.2018. Statistika pravosuđa, Punoletni učinioci krivičnih dela, 2017. prijavljena i osuđena lica prema krivičnom delu.
<http://data.stat.gov.rs/Home/Result/140203?languageCode=sr-Cyrl>, stranici pristupljeno 16.9.2018
- (17) Dostupno na: Uprava granične policije,
http://arhiva.mup.gov.rs/cms_lat/direkcija.nsf/granicna-policija.h, stranici pristupljeno 29.4. 2017
- (18) <http://www.rts.rs/page/stories/sr/story/125/drustvo/2217208/zanemarljiva-krivicna-dela-migranata-u-srbiji-.html>, stranici pristupljeno 16.9.2017.
- (19) <https://www.kurir.rs/crna-hronika/2552507/haos-u-centru-beograda-krvava-tuca-migranata-na-zelenom-venu-jedan-ubijen>, stranici pristupljeno 5.9.2018.
- (20) <https://www.kurir.rs/crna-hronika/3097901/migrant-napao-devojku-24-u-obrenovcu-pratio-je-do-dela-ulice-gde-nema-kuca-pa-je-zaskocio-sa-ledja>, stranici pristupljeno 5.9.2018.

Sudska praksa:

- (1) Presuda Apelacionog suda u Nišu 5Kž.1.br.972/15 od 12.11.2015.
- (2) Rešenje Višeg suda u Valjevu Kim 7/2017 od 24.3.2017.

SOME PROBLEMS IN POLICING AND JUSTICE SERBIAN IN THE FIGHT AGAINST MIGRANTS IN CONFLICT WITH THE LAW

The migrant crisis is a problem with which the countries of the European Union have faced in the last few years. One of the migratory routes - the refugee led across the territory of the Republic of Serbia. On the way through our state, some of them came into conflict with the law by committing crimes or violations. Such behavior came into contact with the police and judicial authorities in our country. In this paper, we pointed out some problems faced by the police or judicial authorities in dealing with migrants in conflict with the law. We also pointed out certain official data related to this issue. Our goal is to harmonize the work of the police or the judiciary through some of the problems we have identified and pointed out in our work, in order to more effectively deal with this specific field of fight against migrants in conflict with the law.

KEYWORDS: migrants / police / judiciary / problems